

Reforma nastavnih planova i programa

Treće fokusno područje: Modernizacija nastave jezika i književnosti

Opravdanost

Uprkos primijećenim „jezičkim barijerama“, koje rezultiraju odvojenosti u školama, djece različite nacionalne pripadnosti, koja žive u BiH, kako iskustva iz Brčko distrikta BiH pokazuju, djeca različitih nacionalnosti mogu zajedno prisustvovati nastavi, u koju spada 50% nastave maternjeg jezika i književnosti, a da pri tome ne gube nacionalni identitet i da ih to ne sprečava da se upišu na neki od univerziteta, koji izaberu u samoj regiji ili inozemstvu. Zbog jedinstvene situacije, kad je u pitanju jezik u BiH, koncept Vijeća Evrope o višejezičkom obrazovanju mogao bi biti korišten kao metoda kojom bi se suzbila diskriminacija na osnovu jezika, a također i otvorile mogućnosti za sveobuhvatnije i integriranije učenje više jezika, u nastavnom planu i programu.

Osnova

Jezičko obrazovanje u BiH može biti viđeno kao osnova za asimilaciju (u slučaju kad učenici iz reda manjinskih naroda pohađaju nastavu) ili razdvajanje (u slučaju organizacijske jedinice dvije škole pod jednim krovom). U oba slučaja, izabrana literatura i lektira često nisu izbalansirani i usredsređuju se na razvoj uskih interesa određene nacionalne grupe, umjesto na sveopće vrijednosti. Ovo je paradoksalno u državi, u kojoj su tri službena jezika potpuno međusobno razumljiva, ali ističe činjenicu da se jezik pretvorio u sredstvo identifikacije i da se, u svemu ovome, gubi iz vida njegova primarna svrha: komunikacija.

U slučaju Brčko distrikta BiH, srpski, hrvatski i bosanski jezik (latiničko i ćiriličko pismo) uče se u zajedničkim učionicama, dok učenici, koji žele produbiti svoje znanje nekog od jezika, mogu to uraditi na odvojenim nastavnim satima. Ovaj primjer pokazuje da postoje mogućnosti za promjenu i unapređenje u oblasti nastave jezika, dokle god se ulažu naponi, dosljedno usmjereni na traženje održivih rješenja. Podrška i pomoć svim ustanovama i pojedincima, voljnim da učine ovakav napor, također je od ključnog značaja tamo gdje već postoje resursi na nivou BiH, te na međunarodnom nivou (EU, Vijeće Evrope, OSCE, i dr.)

Sadašnje aktivnosti

Kako bi bio predstavljen koncept višejezičnosti nastavnicima i ministrima, 2010. godine, održana je konferencija na temu nastave maternjeg jezika, u suradnji s Agencijom za obrazovanje, Evropskim centrom za savremene jezike i Visokim komesarijatom za nacionalne manjine. Konferencija je pružila osnovu za sistematsku strategiju u vezi sa svim aspektima nastave jezika, uključujući pitanje nastavnih materijala, a posebno analizu udžbenika, edukaciju autora i nastavnika o novim metodičkim pristupima standardima nastavnog programa i niza potrebnih vještina. Pored toga, udžbenici književnosti, koji su sada sastavni dio nastave maternjeg jezika, također su u postupku revizije, kako bi se procijenile potrebe u reformi iz ove oblasti izučavanja jezika.